

תעודות למדיניות החוץ של מדינת ישראל

כרך שנים־עשר

מלחמת סיני: המערכה המדינית

אוקטובר 1956 – מארס 1957

עורכת הספר: ננה שגיא

להזמנת הספרים

להזמנת הספרים ניתן לפנות אל:
ליה בן־צבי

גנזך המדינה, משרד ראש הממשלה,
קריית בן־גוריון, בניין ג, ירושלים 91919
טלפון: 02-5680633 פקס 02-6793375
e-mail: leya@archives.gov.il

מחיר כל כרך, כולל ספר הלוואי – 180 ש"ח.
המחיר כולל אריזה ומשלוח.
הנחות למוסדות

בסדרה "תעודות למדיניות החוץ של מדינת ישראל"

יצאו לאור עד כה הכרכים הבאים:

- כרך מקדים – דצמבר 1947-מאי 1948
- כרך 1 – מאי-ספטמבר 1948
- כרך 2 – אוקטובר 1948-אפריל 1949
- כרך 3 – שיחות שביתת הנשק 1949
- כרך 4 – מאי-דצמבר 1949
- כרך 5 – 1950
- כרך 6 – 1951
- כרך 7 – 1952
- כרך 8 – 1953
- כרך 9 – 1954
- כרך 11 – ינואר-אוקטובר 1956
- כרך 13 – 1958-1959
- כרך 14 – 1960

בהכנה לפרסום:

- כרך 10 – 1955
- סדרה חדשה – 1961-1967

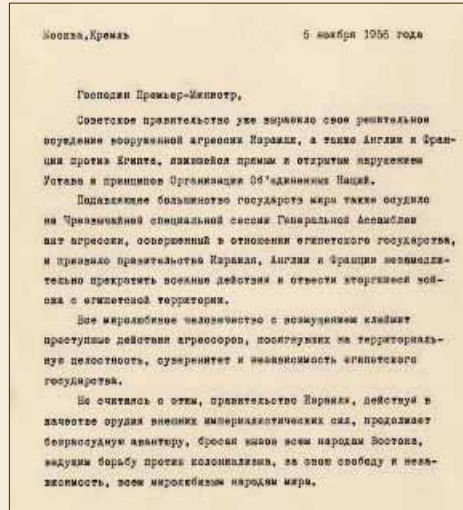
פינוי כוחות צה"ל מרצועת עזה, 7 במרס 1957.
גנזך המדינה

בחירת התעודות ועבודת העריכה נעשות בידי צוות של היסטוריונים מקצועיים ועובדים בכירים בדימוס של משרד החוץ, ולחברי הצוות יש גישה חופשית גם לתיעוד שעדיין לא נחשף לציבור.

בפתח כל כרך מתפרסם מבוא שבו מתוארים יחסי החוץ של מדינת ישראל וקשריה הדיפלומטיים עם מדינות העולם בפרק הזמן הנדון. התעודות מלוות בהערות, הערות עורך ומפתחות. התיעוד מובא בשפתו המקורית (בשנים הראשונות בעיקר באנגלית, ואחר-כך בהדרגה, בעברית). לכל כרך נלווה ספר באנגלית המכיל תקצירים מפורטים של התעודות העבריות ותרגום מלא של המבוא, ההערות והמפתחות.

בעצרת הכללית על נסיגה משרם אל-שיח' ומרצועת עזה. לאחר ביצוע הנסיגה, מינו המצרים מושל לרצועת עזה ודין ודברים התנהל עם ארצות-הברית על מידת נאמנותה להתחייבויות שנתנה לישראל.

איגרת מראש ממשלת ברית-המועצות נ' בולגין אל ראש הממשלה ד' ברגוריון, המגנה את פעולת ישראל נגד מצרים, 5 בנובמבר 1956 (ראו תעודה 61 בספר)

על הסדרה

החל משנת 1979 מוציא גנזך המדינה לאור את הסדרה "תעודות למדיניות החוץ של מדינת ישראל". סדרה זו מציגה מבחר מהתיעוד הדיפלומטי והמדיני של מדינת ישראל, מתוך האוספים של גנזך המדינה ושל ארכיונים אחרים בישראל ובעולם.

בדרך כלל יוחד לכל שנה כרך. בשנים גדושות באירועים פורסמו לכל שנה מספר כרכים; שנים גדושות פחות קובצו לכרך אחד. התעודות בכרכים מסודרות בסדר כרונולוגי, או בפרקים נושאים המאפשרים לעקוב אחר ההתפתחויות בכל נושא ונושא בצורה רצופה.

כרך שנים-עשר בסדרה "תעודות למדיניות החוץ של מדינת ישראל" מוקדש למערכה המדינית והדיפלומטית שניהלה ישראל כדי לשמר לפחות חלק מהישגי המלחמה שניהלה בסתיו 1956 – מלחמת סיני. הוא נפתח במקום בו הסתיים הכרך הקודם, כרך אחד-עשר בסדרה, בהכנות לפעולה צבאית נגד מצרים לפי ההסכם עם בריטניה וצרפת, שנחתם בסוור ב-24 באוקטובר 1956.

588 התעודות המתפרסמות לראשונה בכרך זה מתארות את תהליך גיבושה של מדיניות החוץ של ישראל בעקבות המבצע. תהליך זה, שהיה חשאי ברובו ורק תוצאותיו נודעו לציבור, עבר תהפוכות דרמטיות ונתגלעו בו חילוקי דעות קשים בין ישראל והאו"ם ומזכירו, דאג האמרשלד, בין ישראל וארצות-הברית ובין ישראל וברית-המועצות. רק על רקע זה ניתן להבין את המעבר החד מנאום הניצחון של בן-גוריון בכנסת ב-7 בנובמבר 1956 ועד להחלטה על נסיגת ישראל מסיני ומרצועת עזה.

המערכה המדינית החלה עם כינוסה של מועצת הביטחון ב-30 באוקטובר 1956 כמעט מיד לאחר פרוץ הקרבות, ומטרותיה הלכו ונשתנו במשך חמשת החודשים שבהם התנהלה. אמנם תוצאותיה לא היו ברורות וחד-משמעיות כמו אלה של המלחמה, אך הן הוכחו כארוכות טווח ומוצקות יותר.

הכרך שלפנינו עוקב אחר השלב המדיני של המערכה החל מקביעת עובדות צבאיות ועמדות מדיניות בתום הלחימה, דרך המאבק בזירת האו"ם, השלמת הפינוי מסיני, תביעת ישראל לערובות לחופש השיט במפרץ אילת ולהמשך השליטה ברצועת עזה ועד למשבר חריף עם האמרשלד. לקראת סוף התקופה הנסקרת נפתחו מגעים ישירים עם ארצות-הברית, שהציעה לתת ערובות לחופש השיט ולגבש הסדר ברצועת עזה. ישראל קיבלה את הצעות הפשרה ושרת החוץ, גולדה מאיר, הודיעה